

(§ 503 čís. 4 c. ř. s.), pokládaje jej za dostačitelny k tomu, by směnečný příkaz platební byl zachován ve své moci. Předdeslaná výhrada byla by i jinak bez významu, poněvadž dovolací soud přezkoumává jen rozsudek soudu odvolacího, nikoliv rozsudek soudu prvé stolice, a proto nemůže se zabývati důvody odvolacími, jimiž byl napaden rozsudek prvního soudu; v tomto případě však stává se ona výhrada naprosto bezúčinnou již dodatkem, že se jako dovolací důvod uplatňuje jen nesprávné posouzení věci po stránce právní. Dlužno tedy vycházeti ze skutkových zjištění nižších soudů a toliko zkoumati, zda na děj takto zjištěný bylo správně použito předpisů práva hmotného. Z toho, co bylo zjištěno po stránce skutkové, usoudil správně soud odvolací, že původní závazek žalovaných, utvrzený směnkou na 6000 Kč, byl neplatný (nicotný) dle §u 47 vyr. ř. Žalobce však dále uvádí, že nesejde ani na tom, zda onen původní závazek směnečný byl platným či nikoliv, poněvadž prý i v případě posléze naznačeném byl novací přeměněn v závazek platný. V tom směru poukazuje dovolatel k tomu, že když směnka na 6000 Kč byla žalována, došlo mezi stranami rozepře k narovnání, podle kterého on slevil 1000 Kč, žalovaní zaplatili 2500 Kč a na zbytek 2500 Kč byla dána nová, nynější, směnka — a míní, že takto změnou právního důvodu (uznáním) vznikl nový, platný závazek žalovaných. Žalobce se mylí. Novace (§ 1376 obč. zák.) jest smlouva mezi dlužníkem a věřitelem, již se zrušuje dosavadní závazek a místo tohoto zrušeného závazku zřizuje závazek nový, jenž se některým podstatným znakem liší od starého. Předpokládá se tedy závazek dosavadní, t. j. závazek, jsoucí po právu; bez takového závazku není novace. Byl-li však původní závazek naprosto neplatný (nicotný), nebylo tu vůbec dosavadního závazku a nemůže býti novací založen nový závazek platný, neboť z ničeho nemůže nic vzniknouti. Proto právní nauka i judikatura se stanoviska platného práva shodně uznávají, že každá novace předpokládá platný dluh, který má býti zrušen, že neplatnost starého poměru zasahuje i poměr nový, a že uznání nedovoleného, zakázaného, a proto od počátku neplatného závazku nemá účinku právního (srov. Ehrenzweig 1920 II/1 str. 335; Sedláček: Obligační právo str. 167 čl. 391 a str. 229 čl. 539, 540; Krasnopolski: Obligationenrecht str. 103/104 a 250/252; Mayr: Lehrbuch des bürgerlichen Rechtes II/3 str. 165; Hasenöhr: Obligationenrecht 1890 II/527; Porady o revisi občanského zákoníka, příloha k Právniku 1921/1922 str. 100, 120, 125; rozhodnutí Gl. U. 6827, 12472, n. ř. 4099, 5223, 6416 a j.). Opačný názor dovolatele tedy neobstojí a příslušným vývodům dovolacího spisu nelze přiznati oprávněnosti.

Čís. 5643.

Lhostejno, že ve výpovědi z nájmu byl uveden výpovědní den pozdější, než stanoví výpovědní řád.

Zákon o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. nevztahuje se na domy ve vlastnictví nebo ve správě státu vůbec, třeba se dům dostal do vlastnictví (správy) státu až po 1. listopadu 1918 (§ 31 čís. 3 zák.).

(Rozh. ze dne 12. ledna 1926, Rv I 14/26.)

Československý stát dal žalovanému soudní výpověď z domu, jehož byl (stát) nabyt kupní smlouvou ze dne 2. září 1922. K námitkám žalovaného ponechal procesní soud první stolice výpověď v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce odvolací soud, nevyhověv námitkám žalovaného proti výpovědi, nepochybil (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Pokud dovolatel má za to, že výpověď bylo odmítnouti podle §u 562 poslední odstavec c. ř. s., ježto neměla prý náležitosti v tomto §u uvedené, protože byl v ní jako den, kdy vypovězený byt měl býti odevzdán, uveden nikoli den 14. října, jak stanoví výpovědní a stěhovací řád pro Čechy ze dne 26. června 1924, čís. 172 sb. z. a n., nýbrž den 15. října 1925, jest toto stanovisko žalovaného mylné. Údaje, které podle §u 562 c. ř. s. musí býti ve výpovědi obsaženy, zejména den požadovaného odevzdání bytu, jest ve výpovědi uveden, a je-li to den pozdější, než stanoví výpovědní a stěhovací řád, neubírá to výpovědi náležitosti podle §u 562 c. ř. s. a nebyla-li výpověď proto — a právem — odmítnuta, nemůže si žalovaný na to již také proto stěžovati, že to není na jeho újmu. Neprávem má též dovolatel za to, že výpověď neměla býti uznána za účinnou, protože se nestala podle zákona o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. se svolením soudu a z důležitých důvodů. Dovolatel jest toho, však mylného mínění, že, ježto stát domu, ve kterém se vypovídáný byt nachází, nabyt, jak nesporno, až po 1. listopadu 1918, platí ohledně tohoto domu zákon o ochraně nájemníků. Podle §u 31 čís. 3 první věta zákona o ochraně nájemníků čís. 48/25 nevztahuje se tento zákon na domy, které jsou od 1. listopadu 1918 ve vlastnictví osady, obce, okresu, župy, zemského župního svazu, země nebo sociálně pojišťovacího ústavu, nebo na domy a objekty ve vlastnictví nebo ve správě státu a na domy a objekty, které jsou ve vlastnictví nebo správě železnic nebo železničních fondů. Jde o to, zdali ono omezení na vlastnictví ode dne 1. listopadu 1918 platí i ohledně státu, jeho domů a objektů. Že na domy a objekty železnic a železničních fondů se zákon o ochraně nájemníků vůbec a tudíž ani ono omezení na vlastnictví od 1. listopadu 1918 nevztahuje, nelze pochybovati, kdyžtž železnice a železniční fondy byly již podle dřívějších zákonů, počínajíc zákonem ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n., neomezeně ze zákonů o ochraně nájemníků vyňaty a zákon čís. 48/25 má, jak z jeho ustanovení vyplývá, tendenci ochranu nájemníků odbourávající. Tutéž volnost jest však přiznati i státu ohledně jeho domů a objektů. To plyne z doslovu, stylisace a rozčlenění shora uvedené věty §u 31 čís. 3. Zajisté, kdyby omezení na vlastnictví od 1. listopadu 1918 vztahovati se mělo i na domy a objekty ve vlastnictví nebo správě státu, byl by stát uveden mezi korporacemi hned na začátku, v podřadné části první věty bodu 3 §u 31 uvedenými a nebyl by uveden zvlášť a ve spojení se železnicemi a železničními fondy. Stát má také vyšší, důležitější a rozsáhlejší úkoly, než ostatní korporace

v první větě Šu 31 bod 3 na začátku uvedené, má proto i větší, nutkavější příčinu, máti úplnou volnost ohledně svých a jeho správě podřízených domů a objektů, než ony zmíněné korporace a proto, byť i to v motivech (tisk. čís. 5091 a 5113) výslovně řečeno nebylo, dlužno máti za to, že bylo úmyslem zákonodárcovým, domy a objekty ve vlastnictví nebo ve správě státu jsoucí úplně ze zákona o ochraně nájemníků vyjmouti. Dle toho námitka, že výpověď nestala se podle zákona o ochraně nájemníků se svolením soudu a z důležitých důvodů, není opodstatněna, a odvolací soud nepochybil, neuznav ji za oprávněnou.

Čís. 5644.

Okenním právem rozumí se nejen právo, vytčené v Šu 488 obč. zák., nýbrž i práva uvedená v Šu 476 čís. 10 a 11 obč. zák. Obojí práva se však podstatně liší a nelze použití ustanovení Šu 488 obč. zák. pro výklad Šu 477 čís. 10 a 11 obč. zák. Vydržení okenního práva dle Šu 476 čís. 10 a 11 obč. zák. předpokládá, že majitel panujícího pozemku zakázal majiteli služebného pozemku konati na služebném pozemku něco, k čemu tento byl jinak oprávněn, a že majitel služebného pozemku se tomu podrobil. K nabytí služebnosti okenního práva nestačí pouhý účel, k němuž byly určeny místnosti majitele panujícího pozemku.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1926, Rv II 567/25.)

Procesní soud první stolice zamítl žalobu, již domáhal se žalobce mimo jiné, by žalovaný soused uznal okenní právo žalobcovo a prkennou stěnu tak upravil, by přestávala pod okny žalobcovými, tak aby nebyl žalobci zabraňován přístup světla a vzduchu do jeho prostoru. V tomto směru uvedl první soud v důvodech: Neprávem odvozuje žalobce okenní právo ze smlouvy kupní ze dne 5. prosince 1858, neboť z doslovu jejího právo to nevyplývá a úmluva, že okna mají býti předána zamřížována, nepodmiňuje ještě okenní právo podle Šu 488 obč. zák. Na účel, k němuž žalobcovy místnosti slouží, nemůže se žalobce odvolávati, ježto není důvodem ku nabytí služebnosti podle Šu 480 obč. zák. Dlužno se proto pouze zabývati otázkou, zda žalobce nabyl okenního práva vydržením. Žalované jest přisvědčiti, že žalobce právem, otevíráti okna do vzduchového prostoru žalované, ještě nenabyl okenního práva ve smyslu Šu 488 obč. zák., neboť pouhá okolnost, že žalobce smí okna otvíráti, nevyčerpává ještě pojmu záporné služebnosti ve smyslu Šu 488 obč. zák. Vnikání světla a vzduchu při otvírání oken jest jen přirozeným důsledkem zřízení okna, služebnost podle Šu 488 obč. zák. byla by tu jen tehdy, kdyby žalobce se zřetelem k Šu 313 obč. zák. tvrdil, že žalovaná k jeho zákazu od toho, k čemu jinak na svém pozemku byla oprávněna, upustila, a teprve pak, kdyby byl žalobce prokázal, že zakázal žalované postavení kůlny na uhlí a v tom jí zabránil, byla by žalobci počala držba zapovídacího práva proti žalované od toho okamžiku, kdy se žalovaná podvolila zákazu (zabránění). To však žalobce netvrdil, pročež nelze mluvíti o vydržení služebnosti okenního práva